

DIOKI – danas i sutra

POLIMERI: Na početku našeg razgovora recite kako vi, kao predsjednik Uprave DIO-KI-ja, vidite sadašnji trenutak te hrvatske petrokemijske tvrtke?

BELOŠEVIĆ: Prošla, 2007. godina, bila je općenito jedna od boljih za petrokemijsku djelatnost, pa tako i za DIOKI. To su potvrdili rezultati za prvih devet mjeseci, koji su ujedno ukazivali da ova tvrtka može polučiti pozitivne financijske rezultate u svojem poslovanju. Četvrto je tromjesečje, međutim, u mnogo čemu odstupilo od godišnjeg prosjeka i znatno umanjilo naša očekivanja. Razlog tomu je prvenstveno u kretanju cijena nafte, a na to se niže rast svih ostalih cijena na svjetskim tržištima. U svojim poslovnim naporima u DIOKI-ju smo već dulje vrijeme usmjereni na iskazivanje što veće fleksibilnosti prema i na tržištu, prema svim našim kupcima – sadašnjima i potencijalima. Rekao bih da takvom politikom i odnosom uspijevamo nadomjestiti manjak svojih proizvodnih kapaciteta. Doprinosom sadašnjih kapitalnih investicija poboljšat će se naš ekonomski učinak i tržišne mogućnosti te učvrstiti regionalne pozicije.

POLIMERI: Potkraj prošle godine u obraćanju zaposlenicima DIOKI-ja naglasili ste da DIOKI mora postati trajno razvojna tvrtka, jer je to nužnost današnjeg svijeta. Možete li to pobliže razjasniti?

BELOŠEVIĆ: To nije ništa novo i posebno što ne bi već bilo u strategijama industrijskih tvrtki. Znanje je polazište svih aktivnosti i zato znanje i stalno učenje mora biti u žarištu interesa svake organizacije. Tako je i u DIOKI-ju, gdje nastojimo vlastitim znanjem, kao i suradnjom s drugima, postići što bolje rezultate i tako stalno povećavati vlastitu efikasnost u razvoju, što je danas neminovnost. Veoma nam je bitan razvoj ljudskih potencijala, o čemu svjedoče stečena znanja i poštovanje najviših etičkih standarda, razmjena iskustava, znanja i vještina. Stalno razvijamo interni sustav osposobljavanja i stručno usavršavanje prema načelu cjeloživotnog obrazovanja, a primjenjujemo i kodeks korporativnog ponašanja. Uvjeren sam da će nam sve to omogućiti da ostvarimo postavljene ciljeve i postupno uvodimo nove, suvremene tehnologije.

POLIMERI: DIOKI Grupa upravo je u ovom razdoblju u intenzivnoj fazi ostvarenja svojih razvojnih planova. Što biste o tome mogli reći?

BELOŠEVIĆ: Sve naše aktualne investicije u VC, PVC, perokside, energijsku učinkovitost, kogeneraciju, unaprjeđenje rada svih pogona, kao i općenito svih radnih i poslovnih aktivnosti – već su praktično u podmaklim fazama realizacije. To znači da se početak

Zdenko BELOŠEVIĆ

rada postrojenja za VC očekuje tijekom iduće godine, a početak rada postrojenja za PVC godinu dana poslije.

POLIMERI: DIOKI i DINA nedavno su postali članovima Hrvatskoga poslovnog savjeta za održivi razvoj. To je i priznanje i obveza, a što to zapravo znači za tvrtku u cjelini?

BELOŠEVIĆ: Naša je osnovna zadaća i cilj – biti i ostati uspješna i društveno odgovorna tvrtka. Naime, planiranim projektima želimo osigurati efikasnost poslovanja uz ekološki djelotvoran i odgovoran odnos prema društvenoj zajednici. Posebno u tome, mjere za zaštitu okoliša provode se praćenjem, nadzorom i stalnim poboljšavanjem svih aktivnosti već od projektiranja i razvoja novih proizvodnji i proizvoda, uvođenja novih tehnoloških procesa, rekonstrukcija postrojenja i objekata, sanacije prijašnjih onečišćenja i dr. Da bi sve to bilo bolje i efikasnije, osnovali smo i poseban organizacijski sektor zaštite okoliša, zdravlja i sigurnosti, koji je izravno odgovoran Upravi tvrtke.

POLIMERI: Već ste u nekoliko navrata govorili o društveno odgovornom ponašanju i poslovanju, što se smatra jednim od elemenata postizanja konkurentnosti na međunarodnom tržištu. Kako promatrate poziciju DIOKI-ja u tom kontekstu?

BELOŠEVIĆ: Uvođenje tehnologskog razvoja DIOKI se iskazuje i kao društvo s jasno utvrđenim konceptom društvene odgovornosti. Jedan od oblika takva usmjerenja i ponašanja jest transparentan odnos prema lokalnim zajednicama, gdje se dijelovi DIOKI Grupe nalaze. Velika se pažnja polaže razvoju interne i eksterne komunikacije sa svim zainteresiranim i artikuliranim stranama. Sukladno misiji i strategiji Društva DIOKI, svakako moram naglasiti organizaciju i vođenje poslovanja prema principima i zahtjevima svjetskih standarda. Uvođenje i

certifikaciju sustava upravljanja proveli smo objedinjavanjem zahtjeva normi (QMS) ISO 9001:2000 – Sustav upravljanja kvalitetom, (EMS) ISO 14001:2004 – Sustav upravljanja okolišem i OHSAS 18001:1999 – Sustav upravljanja zdravljem i sigurnosti. Jednako tako, ozbiljno smo pristupili implementaciji REACH-a, nove europske uredbe kojom se propisuje registracija, evaluacija i autorizacija kemikalija. Ciljevi te europske uredbe su zaštita čovjekova zdravlja i očuvanje okoliša uz istodobno očuvanje tržišne konkurentnosti, kao i poticanje razvoja europske kemijske industrije. DIOKI u potpunosti prati najviše standarde kojima se propisuje očuvanje zdravlja, sigurnost i zaštita okoliša te namjerava ispuniti sve zahtjeve koji su propisani tom uredbom. Već sada nastoji se uči što dublje u odredbe tog zakonodavstva radi što bolje primjene. Tako ćemo ujedno osposobiti vlastiti kadar, što može biti dugoročno važno za tvrtku. S obzirom na to da je za implementaciju REACH-a nužan zastupnik sa sjedištem u jednoj od zemalja EU, naša se tvrtka Adriaoil, u Milanu, izvrsno uklopila u ulogu našeg zastupnika u realizaciji uredbe. Uz sve to, kao i stalnim nastojanjem smanjenja utjecaja na okoliš, naša će tvrtka i nadalje biti potpora i čimbenik gospodarskog rasta lokalne i šire društvene zajednice prihvaćajući izazove održivog razvoja.

POLIMERI: Stalna su i evidentna nastojanja na poboljšanju kakvoće DIOKI-jevih proizvoda. Što biste rekli o tome kompleksnom području aktivnosti u tvrtki?

BELOŠEVIĆ: Kontinuirano poboljšanje i upravljanje kvalitetom naša su bitna opredjeljenja i zadaće. Upravljanje kvalitetom provodi se izravnim angažmanom kontrolnih i primjenskih laboratorija. DIOKI-jev laboratorij posjeduje ovlascnicu Državnog zavoda za mjeriteljstvo za provedbu toplinskih i reoloških ispitivanja polimernih materijala. Zahvaljujući cjelokupnoj pažnji koju poklanjamo kvaliteti proizvoda – od nabave sirovina do završetka proizvodnog procesa, pakiranja, skladištenja, pa i otpreme te servisa – DIOKI-jevi kupci praktički nemaju reklamacije na isporuke naše robe.

POLIMERI: Kako ocjenjujete rad osuvremenjene proizvodne jedinice ekspanzirajućeg polistirena (PS-E), koja je dvogodišnjicu rada okrunila dobivanjem visokog razreda vatrootpornosti za svoj proizvod Okirof EF?

BELOŠEVIĆ: Dvije godine nakon rekonstrukcije, pogon PS-E-a radi stabilno, bez oscilacija. Naše je veliko zadovoljstvo spoznati da se dobivanjem potvrde visokog razreda vatrootpornosti, što nam je nedostajalo, Okirof EF kvalitetom uvrstio u klasu PS-E-a u Europi. To pokazuje da je naše opredjeljenje za ponovno oživljavanje te

proizvodnje i osuvremenjivanje tehnologije bilo ispravno i isplativo. Bilo je teško vratiti se na tržište koje je naviklo na visoku kvalitetu PS-E-a tijekom prestanka proizvodnje 2003. godine. Međutim, upravo kvalitetom i dobrim asortimanom proizvoda tržište je prihvatilo naš novi proizvod, koji je u kratko vrijeme postao veoma tražen na prostorima zemalja bivše Jugoslavije, kao i u Italiji, Ukrajini i ostalim dijelovima Europe.

POLIMERI: *A kakva je situacija s proizvodnjom DOKI polistirena? Ima li potrebe za poboljšanjima u procesu?*

BELOŠEVIĆ: Gotovo cjelokupna proizvodnja DOKI polistirena odlazi u izvoz. Konkurentnost toga proizvoda glede kvalitete veoma je dobra, što znači da gotovo nemamo reklamacija kupaca, niti bilo kakvih drugih problema na tržištu. Međutim, pojačanje konkurentne pozicije, što se uvijek nameće kao imperativ, zahtijeva uvođenje određenih poboljšanja, a prije svega to bi bilo uvođenje katalitičkog procesa. Time bismo ostvarili željene efekte sniženjem potrošnje zemnog plina, mogli bismo povećati broj tipova proizvoda, odnosno uvesti i usvojiti nove tipove polistirena, smanjili bismo i utrošak kaučuka uz zadržavanje svih svojstava proizvoda te bismo dobili mogućnost proizvodnje sjajnih tipova. Predstoji i nabava nove linije za uvrećavanje radi kvalitetnijeg pakiranja proizvoda.

POLIMERI: *Proizvodnja polietilena u Zagrebu, na Žitnjaku, tijekom 2007. godine ostvarila je iznimne rezultate, što ste vi popratili čestitkom. Istodobno ste upozorili da bi posebno sve investicije koje su u tijeku, odnosno unapređenje rada svih pogona i svih aktivnosti, trebalo ostvarivati po uzoru na navedenu proizvodnju. Što poglavito imate na umu naglašavanjem toga primjera?*

BELOŠEVIĆ: Naša proizvodna jedinica ostvarila je plan proizvodnje polietilena za prošlu godinu petnaestak dana prije kalendarskog završetka godine. Time je ujedno ostvarila najuspješniju proizvodnju uopće od starta postrojenja, što se može potkrijepiti podatakom da je proizvedeno gotovo 11 tisuća tona proizvoda više od prosjeka u posljednjih deset godina. Rezultat možda najbolje oslikava podatak o zastojima tijekom godine, jer je zabilježeno samo 27 zastoja u radu pogona, što je neusporedivo manje prema broju zastoja tijekom prethodnoga desetogodišnjeg razdoblja. Ta je godina bila i najbolja glede kvalitete proizvoda, jer je od ukupne proizvodnje čak 98,8 % proizvoda – Okitena – bilo prve klase. Uz sve to, učinjeni su i bitni pomaci sniženjem potrošnje sirovina, energenata, kao i drugih troškova. Svi tako ostvareni rezultati posljedica su kontinuiranoga kvalitetnog rada na tehnološkom unapređenju postrojenja i stručnog rada svih zaposlenika, kao i većih ulaganja u postrojenja tijekom posljednjih nekoliko godina. Eto, slične rezultate želimo postići i u drugim proizvodnim jedinicama, kao i u svim našim radnim i poslovnim aktivnostima.

POLIMERI: *Uz uobičajeno intenzivno odnose i suradnju s poslovnim partnerima u Europi, u posljednje se vrijeme doznaje za više kontakata s tvrtkama iz drugih područja svijeta – Irana, Libije, Rusije... Što o tome možete reći?*

BELOŠEVIĆ: Petrokemijska djelatnost izrazito je svjetski orijentirana, poslovanje s kompanijama iz najudaljenijih dijelova svijeta uobičajena je praksa. Razloga za naše kontakte u zemljama koje ste naveli ima nekoliko. S jedne strane, radi se o kompanijama iz Libije i Irana koje su aktualni ili

potencijalni dobavljači strateških sirovina za našu proizvodnju. Riječ je i o kompanijama koje su proizvođači polimera koje mi ne proizvodimo te ih kupujemo da bismo što potpunije udovoljili potrebama svojih kupaca. Tvrtka *Diokiplastika* na tom se području već dokazala kao dobavljač linearnog polietilena niske gustoće i polietilena visoke gustoće. S druge strane, kontaktima koje smo uspostavili s potrošačima polietilena u Rusiji stvorili smo pretpostavke za brzo reagiranje u razdobljima povoljnih cijena na tom tržištu.

POLIMERI: *Lokacija na Krku u dogledno će vrijeme postati tehnološki, proizvodno i ekonomski bitno jača nego danas. Što bi, prema vašem mišljenju, izgradnja terminala za ukapljeni prirodni plin (LNG) u Omišlju značila za DINU, za DIOKI Grupu u cjelini, odnosno za hrvatsku petrokemiju?*

BELOŠEVIĆ: Nesporno je da Hrvatskoj trebaju dodatne količine prirodnog plina s obzirom na to da potrebe za tim energentom općenito rastu. Svijest o tome sve više sazrijeva, jer se na osnovi stručnih argumenata stvorilo javno mnijenje koje podržava realizaciju projekta LNG-a u našoj zemlji. Smještaj terminala na Krku omogućio bi DINI, odnosno DIOKI Grupi, da zadovolji dva osnovna čimbenika važna za planiranje investicija – održivo poslovanje i učinkovitu zaštitu okoliša. Također, dobila bi se mogućnost da se izdvajanjem etana iz LNG-a dobije sirovina za proizvodnju etilena, kao i to da DINA može koristiti prirodni plin kao glavno gorivo te da razmjennom toplinske energije pridonese energijskoj učinkovitosti i očuvanju okoliša.

*Razgovor vodio:
Zlatko KOČIŠ*

Proizvodnja pjenećeg polistirena je osuvremenjena, automatizirana i kompjutorizirana

DIOKI-jev pjeneći polistiren kakvoćom je uz bok svjetskim predvodnicima – proizvođačima PS-E-a koje predvode BASF i NOVA

POLIMERI: *Kako se počelo s proizvodnjom pjenećeg polistirena (PS-E), od nastanka inicijalnih kapaciteta OKI-ja početkom šezdesetih godina, i kako se ta proizvodnja dalje razvijala?*

MATIJAŠIĆ: Prva proizvodnja pjenećeg polistirena počela je u tadašnjem OKI-ju davne 1964. godine, u sklopu pogona *Polistirena*, koji je izgrađen prema ARCO-voj, odnosno KOPPERS-ovoj licenciji, zajedno sa svim dru-

gim tada izgrađenim postrojenjima. Ta je proizvodnja tada bila relativno mala – petstotinjak tona godišnje proizvoda koji je bio razmjerno slabe kvalitete i glede granulometrijskog sastava i ostalih karakteristika. Uglavnom se proizvodio jedan tip pjenećeg polistirena, čiji je granulometrijski sastav bio slab. Sjećam se da se još 1973. godine, u vrijeme kada sam došao u tadašnji OKI kao pripravnik, taj proizvod pakirao u metalne bačve od po stotinjak kilograma. Znači da je to sve bilo u jednoj početnoj fazi, slaboj i nerazvijenoj. Tih sedamdesetih godina, nakon proširenja pogona na kapacitet od oko 13 000 tona ukupno, pjenećeg se polisti-

rena proizvodilo oko 2 000 do 2 500 tona. Godine 1980. izgrađen je novi pogon *Polistiren II*, koji je bio građen isključivo za potrebe proizvodnje PS-E-a, a gradili su ga isključivo naši ljudi – vlastitim znanjem i iskustvom. Bio je to još dvostupnjeviti postupak, na način da je pogon *Polistiren II* dobivao gotovo zrnje polistirena iz starog pogona, odnosno iz *Polistirena I*, dok se impregnacija pentanom, odnosno završni dio procesa odvijao u novom pogonu. Kapacitet je u početku bio između 4 000 i 5 000 tona, a ugradnjom novih reaktora povećao se na oko 15 000 tona. To, međutim, nije bio kapacitet koji bi bio dosegnut idućih